

Tilžės Releiwis

su nieta nekastujancze Briedetka:

„Landwirthschaftliche Mittheilungen“ (Zemes-Gaspadorystes Zines).

„Tilžės Releiwis“, kas Pėtnyczią iškūdamė laštija ant Bertainio Meto 50 Pen.
 Apstelawimai yra nū bile lokio Pošto priimami, arba ir paçoj Drukotijoj
 J. Revländerio bey Sunaus
 Tilžėje, Aukštoje Ulyc. 67 (Hohe Str. 67).

Apstatimai,
 Drukotiją Tilžės Releiwio funkciami laštija po 10 Pen.
 Pristulymai 15 Pen.,
 už ložną smulleis Raštaiš išpausią Tilž.
 Gromatos dėl Tilžės Releiwio patiš išrašomos pra dabar i Skaisgirius nufuncziamos.

Nro. 4.

Tilžėje, 24. Januaryju.

1890.

Kas paskutiname Gzese Swiete nusidame.

Iš Wokietijōs.

Berlyne, 12. Januaryju. Apie Basilaikymą nabastininkės Ciecorėnės pries Katalikus ishtara wiena ewangeliskaj-baznytiskaj Seitunga kiteipo: yra wisur pažystamas Dalys, kad Ciecorėne ypatini Meilingumą pries katalikiskas Seseres (Diakonises) bey inkstaltus turejo, Tarpe aukštū katalikiskū Kunigū tuleropaj užsilaike ir badū Baduse, Düsseldorfse bey Koblence pries tus, kurie pagal Sentakalikū Budą pries katalikiskaję Baznycią kariawo, striu Budu ishtare. Daug laikraščiuū usū Zemės bey swetur todel atkartonaj, pasikausej praėjusi Rudeni, su isju Twirtumu pranesti žinojo, kad Ciecorėne katalikiskaję Wierą norenti priimti. Tay beje niera ney joks apsirikimas, kad nabastininke Ciecorėne pagal jōs Užauginimą bey jōs ilgajį užsilaiikymą tarp Katalikū Rejno Szalpj katalikiskaję Wierą ir Baznycią aukštoj darbej laike. Maldos wyriausio karaliskajo Dwaro Kunigo, Pono Dro. Rōdelio, prie Ligōs bey Smertiēs Patalo, Rudalyjimas kwentosēs Beczerēs Rytmetij Mirimo - Dienōs per paminētajį ewangeliskajū Kunigą bey Mirimo Namuse nulaiitytoji Gedėjimo Diewo Szlužba ale kožnam Katalikui, kurs tikl papazinti nor, pilnu Atliudymu bus passtojus, kad Ciecorėne Augusta, nors jōs Szirdis ne anksta ir pries kiteip tikencziūsius buwo, kaip ewangeliska tikkebczjionka gywenusi ir pasimirusi yra.

Berlyne, 13. Jan. Prezidents von Levehow dida Saimui Zine apie Priemimą, kuri Saimo Wyresnieji wakar prie Wieppaties Ciecoraus tureje. Ciecorus teipo ishtares, kad pagal wisonajū polytikskajū Stoną dabar Swieto-Atajaus per pilnaj twirtą galimas

buti laikomas. Ant Bakajaus Išklaikymo esą ale kanicney reikalinga, kad Wokietija teip sawo geographiskame, kaip ir polytikskame Stone neužfigaistu, zalnierisklūsius Pristigatamyjimū geriausame Basilaikyme isklaiyti ir už Zemės Waiską bey Marynę neperstotinaj pasirupinti.

— 13. Januaryju. Ciecorus prieme Nebeldienej pirm Petū ant Reg. 11 1/2 karaliskame Baloczuje prancuziskajū Pasuntini, Pona Herbertte, kursai jam Upgailejimą apie Pasmirimą Ciecorėnės Augustōs nu Pusēs prancuziskosēs Replikēs Prezidento istare. Szitam Priemimui pribuwo Sztotsekretiers laukiejū Dalgū Uredo, Waldziōs Ministeris Grows Herberts Bismarckis.

— Ciecorėne prieme bendien Petū Laike Wyresniūsius Ciecorystēs Saimo, kurie Saimo Upgailejimą apie Pasmirimą Ciecorėnės Augustōs istare. Ciecorėne atfliepe giley perimta ir paminejo prie to Nabastininkēs peržegnotojo Darbo wisuse Dalykuse.

— Wyriausybe Lemiskēs Moteriu Draughstēs nu raudonojo Krzjiaus yra Ciecorėnę Auguste Wiktorija maldawusi, kad ji Wyresniosēs Uredą anoj Draughstėj užsiimtu.

— Ciecorėne Friedrich dabar dar ir toliaus Berlyne pasiliks. Nu pat Pėtnycziōs prie jōs Greikis nu Edinburg kaip Sweths užsilaike. Pandedelio Wakare parkeliawo ir Greikēne.

— Dabar iš gerōs Wersmēs ta Zine pareina, kad Prusū Princese Margaretha su Caremytkiu (Maskoliaus Ciecoraus seniausojū Sunumi) iš tikro busenti sužadama.

— Ministerijoj karaliskujū Ramū dabar neperstotinaj Istraikimo Raštai iš Testamento Ciecorėnės Augustōs daromi yra, kurie Ciecorui bus padedami. Pirnkol toktai nusidawus bus, nepareis

apie aną Testamentą nieks ant atwirojo žinojimo.

Berlyne, 15. Januaryju. Pagal laikrašti „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ bus prie karaliskajo Dwaro ant Gimimo Dienōs Wieppaties Ciecoraus (27. Januaryju) su Gedėjimu ant wienōs Dienōs apstijojama.

— 15. Jan. Karalystēs Deputiertū Saimas tape firyt per Ministeri von Bötticher ant Paliepimo Ciecoraus atwertas. Tronōs Kalba minawoja popirma Prispazinimo prie Pasmirimo Ciecorėnės Augustōs ir ishtara potam apie gerūsius Piningū Basilaikymus. Wienol Privalingumas ant Ipdawimo ir n'atbojant tū Mokesniū, kurius wisos wokiskosēs Zemės tur sudeti, aukštyn eings. Padidinimas Žemimo apatinū bey widurejū Uredininkū turesēs buti sutaramas. Bertaisymas Žemimo-Szteprēs bey Prirodymas Realkšteprēs Kiemū bey Miestū Walsczjems buses wiename ypatiskame Užmanyme atliktamas. Rupiikimas keliū ne Karalystei, bet piotiks Draughsczioms priklausancziū Gelzkeliū yra apstatomas. Tada tas Lukestis istartas tape, kad sunkusis dabarnykstysis Basilaikymas deley ne gerosēs Pjutiēs praėjusame Rudenyj be jokis pasiliektancziōs Iškādōs galēsēs buti pertrwojamas. Ciecoraus Bakajingumas apie Susiderejimą Darbo Dūtojū su Kalnkaseis yra iktaramas. Wokietijōs Basilaikymas pries wisas swetimases Maces yra geras.

— Iš Gwasties Ciecorėnės Augustōs yra dabar Seitungose sekantysis ikšiol dar menkaj pažystamasis Atsitikimas pranekamas: Kaip Maiksto-Mete 1848 Berlyne Žmoniū Pasikelimas teks didis buwo pastojēs, kad tūkart buwushis Princas Wiliūms iš sawo Balocziaus atstraukti turejo, at Princese Augusta Wyro Drabužeis tpa

širdziusi Staitly swarbiu Raptu is princiskojo Balocziaus i karaliskaji Baloczju, kur jie geresnoj Sargybėj buvo, šalinisgabeno. Kaip „Dančės Seitunga“ praneša, toktai 19. Merca nusidame ir po to mokiška Ciecorenė pastojusoji Princese tūkart per Artillerijės Leitmoną išširdziusi buvo.

— Kaip Seitungai „Germania“ is Rymo rašoma yra, Ciecorenė pirm to Ryme užsilaitydama prie Popiežiaus Priemimo paprašiusi, kūsai jei ir iwelhtas tapęs. Kadangi ji ale deley Pasimirimo Ciecorenės Augustės potam is Rymo greitay šaliniskeliauti turejo, tay ji dar tą pacę Dieną prie Popiežiaus nusiusdino ir sawo Apfilantymą atsakyti dawe.

— Deputiertas Baruns v. Franckenstein (nu Centrumo), kūsai wakar Pētū Laike dar Ciecorystėo Saimo Sustėjimui pribuvo, yra wakar Wakare staigey apširges. Kaip kad rodos, jis nu Influencės Ligės apniktas yra, kuri Plauczius sugrebe. Szendien Ligonis dar Drugi tur.

— Ciecorus, kaip pirma pranešta buvo, deley Pasimirimo Ciecorenės Augustės šę Žiemą i Maskoliją ant Medzioklės nebikeliaus, bet toktai wėlesniam Czėjui paliks. Tiek ale ikšiol twirtay sutarta yra, kad Ciecorus sefancziame Augusto Mėnėnį maskoliskiesiems Manėveriams pribus.

— Pasimirusoji Ciecorenė Augusta jau gywa bebudama sawo Gimtuwės Miestui Weimar 50000 Markiū yra pristyrusi, kurie Bėdniesiems ir Bėrgdieniems tur buti wartojami. Ant Welyjimo aukštosės Geradėjės, kaip dabar is Weimaro yra rašoma, ikšiol ta bagotingoji Dowana Pasleptine buvo ir tik dabar ten Žine apie tay tiera parėjusi.

— Ciecorenė Friedrich šę Žiemą i Rymą atgal nebikeliausenti, bet sawo Baloczjuje Berlyne iki Pawasario pasilikšenti.

Elberfeld, 14. Jan. Miestas Elberfeld yra sutares toki Žtaishmą ant pasiliektancziio Atšiminimo nabashtininkės Ciecorenės Augustės gruntawoti, pagal kuri Darbininkams, aname Mieste labay didziame Skaitlyje esantiems, geresni ir pigesni Gywenimai tur buti parupinami; šitam Gruntawojimui 100000 Markiū sudeti tape.

Is Englanto.

London, 16. Januaryju. Is Petersburto yra apie Suradimą wiendės naujės Pittadėjū Draughtės priekš Maskoliū Ciecory pranešama. Oberstas Bojeikow nu raitujū Gardū bey keli

titi Oficirai is Petersburto Garnizunės, nu kuriū mislyjama, kad jie teipjau anai Draugytei priklause, yra sawo Galą pasidare. Kasdien Oficirai Semės Waifto bey Marynės, o ir šiokie Uredininkai, irgipat is Ciecoraus Uhdetojū Pulko, i Kalesimą nugabenami tampa.

London, 16. Jan. Is Sanfibar wakar Žine parejo, kad Emin Paša wel i sawo pirmnyškėzej Ligą atgal-pūles, jo Pasilaikymas labay trudnas esąs.

— 18. Jan. Bədəjimas Lawono Gendrolaus Napier i Sklepą nusidūs Utarninke Powilo-Baznyczioj šale Lawono Gendrolaus Wellington.

17. Jan. Ciecorus Wiliams per Tolraši Crcikiui nu Rambridge deley Pasimirimo pagirtojo Gendrolaus Napier sawo širdingay pajustą Bristpazininą Karalenci bey wisam engliškamjam Waifkui istare. Per Gendrolaus Napier Smerti prapuldziusi engliškoji Armija wieną sawo šiauniausiu Gendroliu ir karzingiausiu Zalnieriu. Jo Lėwo-Lėws bey jo Lėws Gendrolų Napier deley jo personiskujū ir zalnieriskujū Upatybju aukštaj Garbėj laikusiu. Ciecorus po Depešę kaip engliškas Admirols pasirape. Crcikis nu Rambridge tūjau ant šitės Depešės su širdinga Dekawone atšilepe.

Is Szpanijos.

Madrid, 13. Jan. Karalus praleido labay pakajingą Nakti. Liekorei ishtare, kad dabar daugiaus Lūkestiės ant Isgijimo esą, pati Briegada ale dar wis ne esanti pro Szalę.

— 11. Jan. Prietelei Maistą mylencziujū Partijū deley Karalaus Apširgimo wisur kuša ir dirb. Wisokie Paslai Maistininkū Wadowo keliauja aplinkuy ir laiko su kitis kitais Sustrotyjimais. Miestuse Kartagena, Barcelona, Saragossa bey kitur yra drastiausiu Budu Ginklai ismugulijami. Jey Karalus pasimirtu tay Nepakajawimai nebutu iswengiami.

— 15. Januaryju. Naujausoji nu Liekoriū isdūtoji Žine praneša, kad Karalus wis daugiaus geryn einas.

Is Portugalu.

Lissabon, 12. Januaryju. Wakar Ministeriei aut Sustrotyjimo sustojo, kūsai iki i Nakti ant Žėgoraus 1 truko. — Kaip Pastalba isšiplatinusi buvo, kad Regierunga ant nesėney isplatintojo engliškojo Isšitarimo tylenti, tape Ministeriems Langai ismušti. Pas Ministeriū Butus Žmones haufe: Szalin su Ministeriais. Ir engliškojo Konzelio Langai tape ismušti, nors tas Butas nu Policijės sergejamas buvo, prieg-

tam ir engliškasis Kariunzentlis žemy nuplėstas ir su Rojomis mindziojama tape. Policija kelis Durnūjanczuj suėme ir apkale. Szendien bus didi Pasipriešijimas priekš Englantą isreikiamas, ant to Susirinkimas suwadinto yra. Dabar Pastalba isšiplatino, ka Ministeris Iaukiejū Dalykū is sawo Uredo atšidėlawosės.

— 13. Jan. Ministerija yra sawo Atleidimo is Uredū paprašiusi.

Is Afrikės.

Kairo, 17. Jan. Egipto Bu karalus dawe ant Garbės engliškoj Afrikės Berthrinetojo Stanley wien Czėzni, ant kuriės Ministeriei bey kiti Uredininkai pakwiešti buvo. Paže is žemės Sudan parėjusės Žines teno didi Bado-Bėda ponawojanti ir labadaug Žmoniū pasimirstantis. Wi Karėiwjū Sustirinkimai del to isškladomi yra.

Is Amerikės.

Saint Louis, 13. Jan. Szicziopentis Miniutus ilgay isgastingoji Powietra, wadinamasis Cyklons, waka po Pētū didžę Iskadą padare. Dau Rupczyščziū, kaip ir Trobū bey Baznyczjū labay paškabytos tape. Kie ikšiol žinoma, 3 Žmones Galą gamo ir daugel suronyti yra. Teipjau Memphis (Tennessee) bey kiti wakarini Miestai šiaurinišės Amerikės per Dkaną sunkeky atlantyti tape.

New-York, 16. Januaryju. Ap wieną Pasikelimą Brazyljės wryiausam Mieste Rio de Janeiro 18. Decembere praėjusiojo Mėto šiteipo rašoma yra Birm Pētū ejo Skaitlus Ciecoriui wien Mieszczioniū po Sargybę antrojo Artillerijės Regimento pas Baloczju, nuėme tenay republikoniskaje Žonę użtrauke ciecoriskaje Žonę. Weik po to użmaršierawo Zalnieriui republikoniskojės Waldziės ant Balocziaus Pleciaus kur Susimūšimas atsitiko. Pasikelusiej tape weikėy pergalėti ir Wadai i Kalesimą nugabenti. Prie Pasikelimo prisidraugawojusieji Zalnieriui tape Kazernas irakinti. Po didziū Rykawim tape Republikės Žonę wel użtraukta 21 nu Maistininkū tape ant Baliepipimo Regierungės nušauti. Maistas buvo deley Nepakajingumo Zalnieriū su jilga sawo Briežasti radęs.

Szwiežiausosės Žines.

Berlyne, 22. Jan. Baruns von Frankenstein, wiens garbin giausiu Deputiertū nu Centrumo Partijės, yra šendien pirm Pētū ant Žėgoraus 11 ir 5 Miniutū pasimires.

Gromatnyezia.

Ponui. Ch. B. is. St.: **Tas Jusu Graudenimas** pries Bartojing mastoliklos Kiaulens netur koki patini Izhlimanymg. Wisas Swiets dabar Influencos Eiga ferga, turi is Mastolikos yra parejusi ir u nepasatomu Greitumu isiplatinusi. Nasti ir Jus sey Jusu Pati ta Eiga fergate. Sey ale mislyjate, kad is tikro nu mastoliklos Kiaulens teip innkey fate apsirge, tay gal Tritynu Eiga buti. Zestofkie prie Piekoras Rodos! Kad kas mastolikfaji Drg nepakela, tay neprivalo nu mastoliklos Kiaulens saupotis, b t tas jau ir seip nu Kwaps, kurs nu wieno smogaus iki kito pareina, apsirgti gal. Piekorei dabar au tame futara, kad Influencos Eiga labay limanti yra. Red. „Til. Kel.“

Iziusta!

Ponams Szaltyziem s.

Zeib jau labay isiplatinusioji naujoji Eiga, wadinama „Influenza“, butu apwaliajama, tay yra primelytinias Daikis, kad Ponai Szaltyzei uz tay pastropintu ir Kiemo Gwatininkus ant Pulko suwadindami naujeje Priprowa pries ta Eiga, kuri tankey labay priegabinga gal pastoti, primelytu.

Wisa ta Eiga yra su dwiejomis Pulwerimis po 50 Pf., kurios prie manes gaunamos yra, prawaroma, kumi ir tolesnyhis Izhiplatinimas iswengiamas.

Repasiturentiems, kurie Attestu nu Szaltyziaus atineska, dudu as tas Pulweres dykay.

Albert Lippke Tilzeje, Aukstiojoj Ulyczioj Nr. 59.

Der heutigen Nummer des „Tilzes Releiwio“ liegt die „Kleine Tilsiter Zeitung“ mit der illustrierten Beilage „Der Zeitspiegel“ Nr. 3 bei. Bestellungen auf dieses Blatt werden von allen Kaiserl. Postanstalten, sowie von der Expedition in Tilsit, Hohe StraÙe 67, zum Preise von **50 Pf. vierteljahrlieh** angenommen.

Mylimusius Skaitytojus „Tilzes Releiwio“ nurodome ant Upszakymu Nacionalliberolu Skyrimo Draugystes. Red. „Til. Kel.“

Upszakymai daugiausy, jey ne pats upzakymas ta titka isguldo, su Redakcionu „Tilzes Releiwio“ nieta Darbo netur.

Kandidots
Nacionalliberolu Partijos
ant pristartinanciojo **Ciecorystes Saimo Skyrimo** yra

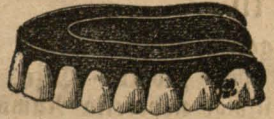
Pons Stadtrots
Schlenther
is Tilzes.

Wisi Skyrejei Tilzes bey **Dakalnes** (Lankos) Kreiziu, kurie Ponui **Stadrotui Schlenther** sawo Balsu or duti ir uz si Skyrima spinti, yra meldziami, sawo Dresus Drukorijsi „Tilzes Releiwio“ izusti. Primokemus i Skyrimo Kasę prika Kases Waldytojis **Pons Riebau** Tilzeje, Aukstiojoj Ulyczioj, ir Drukorijsi **Tilzes Releiwio**.

Draugiskas Kandidots teip dinamajo wofiskay, walnoses skyrimo-Draugystes Tilzes Kreizui Liberolu Skyrimo-Draugystes Lankos arba Lankos Kreizui ant pristartinanciojo Ciecorystes Saimo skyrimo yra Dwaro-Kandorus **Pons von Reibnits** ant Dwaro **Heinrichau**.

Wisi Skyrejei Tilzes bey **Dakalnes** Kreiziu, kurie **Ponui von Reibnits** nor ir gatami yra **Ponimo-Saifstus**, pacyzey lietuiskoj Kalboj isdrukawotusius, patinti, yra meldziami, sawo Dresus **Ponams Schaak**, Apokrojuj Garais waromo **Ponimo Maluno**, Sedenburkij arba **Kroli**, Tilzeje, Wofieczia Ulyczioj Nr. 67 izusti.

Upszakymai.
Dantu Darbawiete
nu **M. Karpes**.
Kunstkiskas Dantis, Blombieawimus, Dantu Bertaisymus. **Tilzeje**,
Kazernos Ulyczioj Nr. 23.
Repasiturenczius prilaku as kasdien, tik Redelbieneje ne, nu Zegoriaus 8 iki 9 Apmetyji.

Benno Mey,
Dantu Lektorius,
Tilzeje, GoldschmiedestraÙe 9, ant Kampo WasserstraÙe.
Kunstkiska Dantu nu 3 Mk., Pripylimu jau nu 2 Mk.
Kas pagedo 3 Stunduse pataisoma.

Piningu
ant 3 1/2, 4, 4 1/2 bey 5 Pracentu, pagal Ipotekles Gerybe, parupina nu Banku bey siofia Piningocziu.

C. Albrecht,
Banku Wienteniks,
Tilzeje, MittelstraÙe Nr. 45.

Ipotekiu Piningai
yra wisuczės ir wisofiamė Didume ant pigiausiu Pracentu parupinami nu

Fritz Lent,
Tilzeje, Kazernos Ulyczioj 48.

Istatarims ant Itojimo
Nacionalliberolu Skyrimo-Draugyste
priima
Drukorijsi „Tilzes Releiwio“.

Skycieju Susirinkimas
Skaisgirriuse.
Nedelbienej, 26. Januaryju k. M., po Petu ant Zeg. 4, bus
Gaspadoj Pono Rohloff
Susirinkimas
laikomas, ant kurio wisi Skyciejei is Skaisgirriubey aplinkuy gulencziu Kiemu pakwiecziami yra nu **Wyriausybes**
Nacionalliberolu Skyrimo-Draugystes.

[Iziusta.]
Ant Gero wisiems lygey Rencziantiems as sitami zinoma barau, kad as per pagirtaji **Ringelhardt-Glockneriskaji Ronos-bey Gydimu-Plosteri**) nu wienos Deberwens ant Weido, kuri pirm daugel Metu prie manes buvo atiradusi ir potam nu Meto iki Meto i **Wesui prilygstanti Skanduli** pawirto, powisam be Pasilikimo kofio Izmio isgijes esu. As tikraje Zine pagal **Teisybe** su didziause Detawone patwirtindams, negaliu nepaminjes palikti, sita **faunuji Ringelhardt-Glockneriskaji Plosteri** wisiems Namams primelyti.
Hirschberg (Slezingej), 3. Februaryju 1880.
Wilhelm Scholz,
Pudininkis bey Kafaltu-Statymo-Mistras.

*) Su Sargybes Marke **ant** Dezelia gaunamas po 50 Pf. (podraug su Bartojimo-Pamofinimu) daugiausose **Aptiekose**, taip antay: jatijoje Aptiekos Pono G. Bohmer, Tilzeje bey wifose ktose Aptiekose; Aptiekos Pono R. Kauffmann, MunchenhofstraÙe 11, prie H. Kahle, Altstadi. Langgasse 74, Volkmar, Bergplatz 2 bey wisa Aptieku Karaliaucziuje; H. Lehmann, Katschziuse; R. Groppler, Piliawoj; taip ir is Aptieku Miestu Allenstein, Bartenstein, Fischhausen, Gumbinnen, Hrutės, Kaulena, Kraupiskia, Labawos, Letca, Melaukia, KlaipeDOS, Pilkainės, Prekules, Ragainės, Rusnės, Skaisgiria, Szalupentu, Zilia, Teplawos, Weluwos i. t. t. Gydimu-Atliudymai tenay yra parodomu. **Primin.** Reif geray ant **wirkuh slowenczius** Szutmarles padaboti.

Sechzig Kirchenlieder
für die Schule.
1500 Mark
zur ersten Stelle à 5 pCt. werden auf ein ländliches Grundstück gesucht. Näheres in d. Exp. d. Bl.
Vorrätig bei
J. Meyländer & Sohn.

Das Pons, kursai
Subatoj, 18. h. M.
Drukforisjoj prie J. Reyländerio
bey Sunaus Tilžeje Gecorpskės-
Saimo-Skyrimui Vistus pirko ir
iš Apstirkimo prie Izhainymo
wieno Dwidėsimtmarkpiningio i
Wieta wieno Pentmarkpiningio
wieną Pentkėsdesimtmarkpiningi
yra gamės, yra melbiamas, tą
Pininga tenay atgal Izhainyti.

Geriansi Cukara

ant Swaro po 34 Pf., Repurėse
po 33 Pf.,
Druska, 3 Swarus uż 25 Pf.,
Rysus, po 12 Pf. uż Swarą
praskėdant,

Rugini Brangwyną, uż
Lysteri po 40 Pf., wisokeropas

Silkes

ant pigiausiu Preaku prie
J. W. Cliseit,
Tilžeje, Wofkecz. Ulycz. Nr. 74,
Wofkecziu Wacubcaei priskais.

Au Agnies

paikstadiji Laworai pareina ant
Lakso-Prefes, o ir po toles ant
Pardawimo. Kokie 800 wisofe-
ropu Korzetu, wiens Smots
Zelforu, wisofios Virkstines,
Peilei bei Szakeles, Szauk-
stai, Zirkles, Zegoraus-
Kedikes, Velikes, Langu-
Ufkabds i. t. t.

M. Hadelberg,
Tilžeje.

Piningu Turgus

Brown Raktinytze.

Pretodau Piningu ant Grunt-
stuliu ir ant Wessela ant pigiu
Trefu kozname Didume. Teipjau
dudu as Bryroda arba Pamo-
kinima sunkiausose Brown-Daly-
kuse ir Nasymus wiusse Dalykuse.

H. Linkies,

Tilžeje, Aufstojje Ulyczioje Nr. 67,
pirma Kumisartiaus Kuwerto
Raktinytziuje.

J. Otto Schulz,

Tilžeje, prie Turgaus,
prišulo sawo wisuczės bagotingay
zortierutaji Logari, iš wisokta
Nemesto-Dalyku, Gelziės-
Laworū bey Budawonės
Priewoliū pasidarantjii, ant
pigiu Preaku.

Naminei Milai

yra geray suwelami ir presu-
jami Milu Presawime prie
L. Schwedas,
Tilžeje, Sprindgasse Nr. 3.

Inserate

zum Verlaufe von Butter,
Grundstücken 2c. 2c., überhaupt
Inserate aller Art besorgt
billigst und prompt, bei gewissen-

hafter Auswahl der besten Blätter,
die älteste deutsche

Annoncen-Expedition Hassenstein & Vogler
(A.-G.),
Königsberg i. Pr.

Schutzmarke.

Mariazeller Magen-Tropfen

labay haaney maczjanti prie wisokiu Pilwo Digu.

Repereinama prie Walgio Renorejimo, Pilwo Silwubės,
Iwepanczjo Zado, Pasiputimo, rufkto Afstiwepimo, Pjowimo
Widuriu Sudirajimo, Degimo, wisokiu Reczstybju Pasidarymo
prie Glemiu, Gelligės, Wymds ir Pasibaiejimo, Galwds
Staudėjimo (jey tasai nu Pilwo pareina), prie Pilwo Krampio
kietu Widuriu bey Susstikimjimo, Pilwo Apjunkinimo su
Walgeis ir Gerimais, prie Kirmėliu, Bluznės, Kepeni- bey
Widuriawimo-Sunkenybju. — Preke ant Pleczkos podrag su **Wartojimo-
Pamokinimu 80 Pf., dwiguba Pleczka 1 Mk. 40 Pf.** — Wyriausis
Izhintimas per Aptiekory Carl Brady-Kremfier (Meruse).

Mariazelleriu

Widuriawimo Piles.

Zau per Metus su geriausiu Passiektimu
prie sunkiu ir kietu Widuriu war-
totosės Piles dabar tuleropay pastuy
tattomos yra. Reik todel ant wirtuti-
nosės Sargybės Markės bey ant Pasirajumo Aptiekorans C. Brady-Kremfier
padaboti. — Preke ant Deželės **50 Pf.**
Mariazelleriu Iekarstwas „Magentropfen“ bey „Abfuhripillen“ niera **ney
jokios Pasleptiniu- Priprowož,** Padawadyjimas yra ant kojnds Pleczkos
bey Deželės pilnay priditas.

Iekarstwas, „Mariazeller Magentropfen“ bey „Mariazeller Abfuhripillen“
yra tikray gaunamos: Tilžeje pazymamos Aptiekoje, Kagainė prie
Aptiek. D. Fromelt, Ziluse prie Aptiek. Kaul, Kraupikziuse prie Aptiek.
Schummel, Szirwintintoj prie Aptiek. Rud. Saffran, Heirichswaldej
(Gastuse) prie Aptiek. R. Lengnid.

C. Lückio

senay pagirtasis ir wisuczės geray izbandytasis
Sweikatoss - Zoliu - Medus bey **Zoliu - Tije,**

labay gera ir ikiziol neperetta Namu
Priprowa priēs Kosuli ir Kalko-Uktibima,
Kalko = Glemes, Plaucziū bey
Gerklės pitkesnes bey pitkas Ligas,
kasprie priēs Plaucziū-Nykima, Krutines-
Gysta, Kepenos bey Zukėziū Ligas. Geriausis Atliu-
dijimas uż Szauunmu sidž Priprowds yra ta Ipatybe, kad
Wisi, kurie kitosės Prieprowas izbande, wel gallausy geriau-
sey izsibandziusidojio Zoliu Medaus prase ir dywni yra tie
Passiekimai, kurie tūmi sulaukti tape. Tay niera ney jokie
Passieptines Priprowa, nės kas Pleczkoje randasi, tay yra
wirshy użrasyta. Gaunamas Pleczkose po 1 Mk., 1 Mk.
75 Pf. bey 3 Mk. 50 Pf., o Zoliu Tije uż Bakeli po 50 Pf.

Wienat tikray gaunamos, kad wirtutinoji Sargybės Marke
użspauska stow, Tilžeje prie Aptiekorans Böhmer, Heirichs-
waldej (Gastuse), Kaufenuse, Rusnėje bey Meh lau-
kiuse Aptiekoj.

Kas

Kosuli, Kalko = Uktibima,
sunku Atsidusėjima, Skau-
dėjima Kalko, Kalko-Gle-
mes i. t. t. tur, tam yra

Kosulio-Neprietelis

geriause Prieprowa.

Pleczkose po 50 Pf. bey 1 Mk.
wienat tikray gaunamas prie

Albert Pippfe,

Tilžeje, Aufstojoj Ulyczioj 59.

Iekarstwa, wadinama

Dr. Spranger'sche Magentropfen,

gelba tūjan prie Widuriu Re-
galia bey Krampio, Wymds,
Galwds Staudėjimo, Pilwo-
Staudėjimo, Widuriu Raktimo
ir pitko Atsidusėjimo, Apswai-
gimo bey Kraujo Pagedimo.
Priēs sunku Widuriawima yra
ji labay gera Priprowa, kuri
greitay ir be Staudėjimo leng-
wius Widurius padaro, o ir
Kora Walgimo padidina.

Gaunama Tilžeje Aptiekoje,
wyriausia Wieta H. Wächter'io
žalioje Aptiekoje, Pleczkose po
50 Pf. ir 80 Pf.

Aur ponawoja Kosulis?

Izbandyti Prieprową prišulo
D. Siemering,
Falkiu Aptieka bey Drogū
Rupczpste.

Jutaro

Pain-Expelleris

yra ir passiekta geriausio Pri-
prowa pries Kuno = Drebe-
jima, Trankima, Sanariu-
Gelimu, Strenu Staudė-
jima, Gyslu Gelimu,
Szono-Durimus ir prie Afsti-
haldymu. Geriausis Atliu-
dymas uż tay yra tas Daites,
kad Wisi, kurie pirma kitosės
Priprawas wartoji, wel gal-
lausey prie jenojio, geray
izsibandziusidojio **Pain-Ex-
pelleris fuzhyjo.** Tis yra
twirts Maczjime ir digus
Prekse (50 Pf. bey 1 Marki
uż Pleczka!) Reik, fangotis
nu neklam newertu pastuy
taisytu Padaryniu. Wienat
tikras, kad **Jutaras** stow.
Gaunamas daugiausiose Ap-
tiekoje. — Wyriausia Parda-
wimo-Wieta Nirnberkyj Wari-
rijos Aptiekoj. — Kaucguse
gaunamas prie Aptiekorans
H. Lehmann.

Iekarstwa, wadinama

Dr. Spranger'sche

Heiljalbe,

atima Karsti bey Staudėjimo
wisoms Konoms bey Staudė-
liems ir prawaro tolesni Passie-
ptinima, iztrauta wisus Buliu
be Pjowimo, izgydo trumpam
Gese kielwieną Nongą, kasp antay
pittas Birklus, wisokius ir pas-
nusius Staudulius, kasp antay
prie Kojū, nukalusius Sanariu
pitta Krutine. Prie Kalko
Staudėjima, Durimo bey R-
garods Durimo, Spandimo, Pl-
himo ji tankej Palengwinim
dada.

Gaunama Tilžeje Aptiekoje
wyriausia Wieta H. Wächter'
žilioje Aptiekoje, Deželėse po 50 Pf.

Pardawimas

wieno Gruntstulio i Ruczelninko Gewerbu

Wiens Gruntstulio nu 12 pri-
Murgū Didumo, **Witgiriu**
pas Wiltupėnus guls, ant tur-
gera Welnų dūdanti **Ru-
czelninko = Gewerbe w-
roma** yra, bus iš wiso at-
ir Parcelėse dėley ypatiskū Pr-
žascziū tūjan parbūdamas. Grunt-
stulio yra geray apbudawota
gul prie pat Szastijos ir pasiba-
iš gerods Dirwds bey du R-
sienaujamū Plemū ir gerods W-
lenū Peltės. Izsiberejimai
Birkejai labay pasabney stait
Birkti Norentieji temaldūjas p-

H. Linkies, Agento

Tilžeje,

Aufstojoj Ulyczioj Nr. 67.

„Bridetka prie № 4 „Tilžes Keleivio.“

Tilžėje, 24. Januaryju 1890.

Kas paslutiname Gese Swiete nusidawe.

Is Esterickiu bey Ungarū.

Wynne, 8. Januaryju. Esterickiu Ciecorus bey Ciecorenė dar wakar Wakare wotiskam eiecoriskam Porui birdingas Prispazinimo-Depešes dėley Pasmirimo Ciecorenės Augustos prifunte.

— Greercikis Francas Ferdinands d'Este, dabarnykštysis busentysis Waldziōs Pasfekjis, ant Paltepimo Ciecoraus Franco Jozepo i Berlną pasidūšes, jeib prie Ramono-Szwentės Ciecorenės Augustos prisidraugawotu.

Is Maskolijōs.

Petersburkij, 11. Jan. Pagal Branepimus keliū šio Miesto Seitungū su Pradžia sekanciojo Szuilės Neto ir wisotijuse ne Waldziai priklausančiuje Pamoklo-Anstaltuse Dorpato Walsczuje wienat maskoliskoj Kalboj Pamoklas tebuses dūdamas.

— 16. Jan. „Waldziōs Apšakymū Laiškas“ išplatina wieną nu Ciecoraus Gendrolguwernierui Moskawōs rašytą Gromatą, kurioj tarp kitato piteipo sakoma yra: 3 nauji Metai istodams meldziū ap Diewo, kad ir tolaus widutinoji Sylā mylimosės Tėwiskės neperstotinay ir netrikdintu Budu Widuje nu wisū welpjamojo ir wisus žegnojanciojo Pakajaus wis didesne pastotu.

Petersburkij, 15. Januaryju. Wotiskajei Kunigaitštenei Hohenlohe per Arwarimą Wittgenšteino Dwarai Maskolijoj pripūle yra, nu kuriū dabar sakoma buwo, kad eiecoriskioji Waldziajus už 11 Milijonū Rubliū ketanti pirkti. Apie ši Birkimą yra rašoma, kad Arwams iš tū 11 Milijonū menkay Pelno tepasidarytu, kadangi ant tū Dwarū ne menkiaus kaip 9 1/2 Milijono Skolū esq; Wilniaus Banka jau wienat 5 1/2 Milijono Dpotekės ten turenti. Ale ir šep Pardawimui didziōs Sunkenybes pasidarytu, kadangi daugiausieji Dwarai parrandawoti yra o Randōs, Gžėsas tikt po ilgū Metū tepasiliaujas. Rokė Didumą tie Dwarai tur, tay iš to galime suprasti, kad prie tujū daugiaus kaip wiens Milijons Dessatyniū priklauso.

Is Lietuwōs bey abiejū Prūsū Prowincū.

Tilžėje, 14. Januaryju. Pons Daktars Brojaltis (arba kaip jis sawę wadinās:

Bruazis) apšale pirm keltā Dienū per Ceitungas, kad jis ant sawo Ištiteisimio dėley prieš ji westosės Korawojimo-Prowōs wienas Rnygas išdrukawodines, kurios wisiems Ciecorkšės Saimo Deputiertams busencijos prifuntamos, o kas nu tā Rnygā per Wiršū liškę, busę pirkti Norentiems už 1 Marki pardādama. Szendien ale Pons Sjtotsanwalts tas Rnygas atimiti dawe.

— 15. Jan. Nu Walnujā Pusės yra, kaip žinoma, Tilžės bey Pakalnės Kreizui nekursai Dwaro Randorus, Pons von Reibalte iš Heiarichau, kursai šicijon powisam swetimas yra, per Randidotą pasirtas, o ir musū laikte wiens Pasaulimas apie Skyrimą to Pono per Randidotą nudrukawotas buwo. (Mes šicijon dar Kartą priminam, kad Apšakymai su paties Redakciono Darbais ney jokėj Wienybėj nešow, jey ne iš paties Apšakymo kas kitas išsiguldo.) Pons v. Reibalte ir sawo Tėwiskėj, butent wakarintuse Prūsuse, Skyrimo-Kreize Rosenberg-Löbau per Randidotą esqš škrinktas. Jis Mieste Deutsch-Eylau tarp sawo Skyrėjū Kalbą laikęs ir toje išsitars, kad Walnujā Partija Joci aldemokratūs prie Skyrimo-Dalytā pašelpiti turenti. Socialdemokratāi ale patys sawo Susirinkimuse išsitars yra, kad jie nu Walnujā ney jokios Pasalpōs nenorentis ir jtem, kurie jā Prieteleis norentis pasidaryti, iš tikro ale Weidmatnei esantis, tikt Rokā Špyrimus turentis. Mes pagal tay jau dabar apmartyti galime, tokius Waišius ypaczey musū Lietuweje wotiskay Walnujā Proceį Kartą turēs. Prie pacijā Lietuwintū, ant to galime pasitiktē, šita Proce nūprosua pastiks, nēs Lietuwintū kaip ikšiol, teip ir presentē jī Syti an' tōs Pusės bus randams, kuri Tėwiskę bey Karatū mhl ir Diewo bliōs.

Tilžėje, 7. Jan. Seredoj po Pėrā prifunūe wiens jaunš Waišins ont Gelzfeldwer Kelstauintams ant Pagalbōs ir gawo nu wiendōs Žiuponēs wieną Kurbą i Ranką, jeib tą pas Wejimą nunestu. Tājau po to buwo tas Waišins prapūšes. Kurbą ta Žiupone potam wēl surado, pasigedo ale tame buwusiosės Piningū Wagnōs, kurioj 19 Markiū Piningū buwo. Ant Gelzfeldwaro esancijam Policijōs Urdinintū pasiseke potam, Wagi jurasti ir sutmti. Tas jaunasis Išpirštis buwo jau mažumq nu ant Piningū suwar-tojēs.

— Wiens šicijon ikšiol per garbingą Wygą, laikomas Agents tape 16. š. M. dėley neisfrā Wesselā Padarymo i Kalėjimą nu-gabentas. Ant jo Ištiteisimio jis prie Per-klausinėjimo pridawe, kad jis nu to Gžėso, kaip sawo Kupczyškę šalinpaleides, tūmi pabėdņes, kad Gyčlas imdams 9 iki 10 Pro-centā Trešā moketi turēs. Ar toltai pilna Telsybe yra, ikšiol dar nera žinoma. Netikrieji Wesselēi apie didziū Piningū Sjmotūs esantis išstatyti.

Kraupiskijuse, 11. Jan. Dėley Apšir-gimo Pono Konzistorialkoto Pelka, kursai dabar Gendrolwyskupo Wietenints yra, buwo nu karaliskosės Konzistorijōs Pons Konzisto-

rialkots Kable ant Zwedimo musū Pono Kunigo Friedemann per Wyskupą Nagalūes Kreizo parteliawēs. Nors Pagada šleka buwo, tay musū išpūštoji Wajnygija wakar tikt labay prispildijusi buwo. Wisi Kreizo Kunigai buwo atkeliamę, tikt Pons Kunigs Wachowski, kursai dabar Influenzōs Liga serga, nu Szwentes atsu pasitiktē turėjo. Diturgijā laike Pons Kunigs Landyns iš Žilā. Po Zwedimo Pono Kunigo Friedemann per Wyskupą bey po Pagiedojoimo Giesmēs: „Glaupstintū Wiešpati“ laike jis sawo Iškjoimo - Miškę apie Jodytus Darb. arba Rusdaw. Apšt. 20. Persf. 24. Persfm.

Sandflus, 10. Januaryju. Ir musū Kieme bey jo Apygardėj, Gaitū Barapišoj, Influenzōs Liga pasirode ir dabar wis daugiaus iššiplatinti pradėjo. Zuluse Ramuse dwi iki trys Personos serga.

Rusnėj, 12. Januaryju. Naktijē nu 10. ant 11. š. M. tape aukstioj Senatwėj esantis Amisworfštērs Wiecherts bey tojo Pati Atmatoj nu Plešikā atlankytu ir per Szuwius, Beilio-Durius bey Musius teip balsey subėdawotu, kad dabar abudu suney sujelstu Pataletur pasitiktē. Szicijon esantysis Dieforus, Pons Drē. Kittel ale dar lukurauja, kad jūdu, nors ir labay daug Kraujo prallejusi, tikt prie Gypasties bus išlaikoma. Atmardōs Kiems yra per Atmatōs Upę nu Rusnēs atskirtas. 69 Metā senasis Žilgalwis Wiecherts tēnay su sawo 76 Metā senaje Pacze bey wiens Szlujauninke gywena. Artybėj ale daug Kaimynā gywena, priegtam ir tikt 150 Žingaitā nu šito Gywenimo atsu Sacais waromasis Ponui Wolpe priklausanštis Bjomimo - Molunas stow, kursai Dienq ir Nakti sawo Darbā waro. Ant tokiō Žgoraus 2 Nakties laike tape Wiecherts bey tojo Pati nu Mergōs pažadintu, kuri sake, kad biletur Ugnis turenti buti, kadangi Ruknėj Szwiesā iššiplatinusi. Tājau sergalingasis W. atfitele ir pas Langą nuėjo, jeib pažūrētū, ar ne fur Kaimynuse Ugnis esanti. Kadangi ale nielq nebūwo matyti, tay Pons W. wēl i Atilti pasidawe. Po trumpōs Walandōs Merga wēl i Miegojimo-Stubq iškjo ir sake, kad Name baugi Dalytai nusidūti turentis, kadangi priekalinioj Stuboj Bradzėjimas gir-dimas esqš ir Szwiesā per Durū Plyškę i Ruknę paršwintanti. Tājau abudu Senollu iš Patalo pakoko ir i priekalinę Stubq pasidawe, Pati popirma. Tame Akies Mirksnyje ale, kaip jī Duris atdare, tape Szuwis ant jōs paleistas, kurs ant Palaimōs jē netrophyjo. Pons W. bėgo i sawo Miegojimo-Stubq atgal ir parėjo po trumpo Gžėso su šestiomis Kuromis itaisytū Kėwolweriu. Nu Rabaunintū nebūwo nielks Stuboj bematyti ir Pons W. i Stubq Szuwi paleido. Tame Akies Mirksnyje ale, kaip Szuwis paleistas tape, iškō Rabaunintū i Widū ir muše ant Pono W. su Peileis bey wisofeis litais kietais Daittais. 3 Tarpq parėjusioji Pati tape ant Akōs parwersta ir teipjau balsey sumūsta. Pons W. tape, kaip jis apšwalgēs buwo, nutwertas ir i šale esanczej Stubq nuwiltias. Merga buwo tame Tarpe i Stalbi nubėgusi ir potam Kaimynūs parwadintusi, kurie i Butq istodami Duris atwiras atrabo. Rabaunintai kaip kad rodēs tikt gatawū

